

JK&Partners

*Ролята на звеното за Човешки ресурси
за превенция и борба с измамите в организацията*

Йордан Карабинов, MBA, ACCA, CIA

*Председател на Управителния съвет
на Института на вътрешните одитори в България*

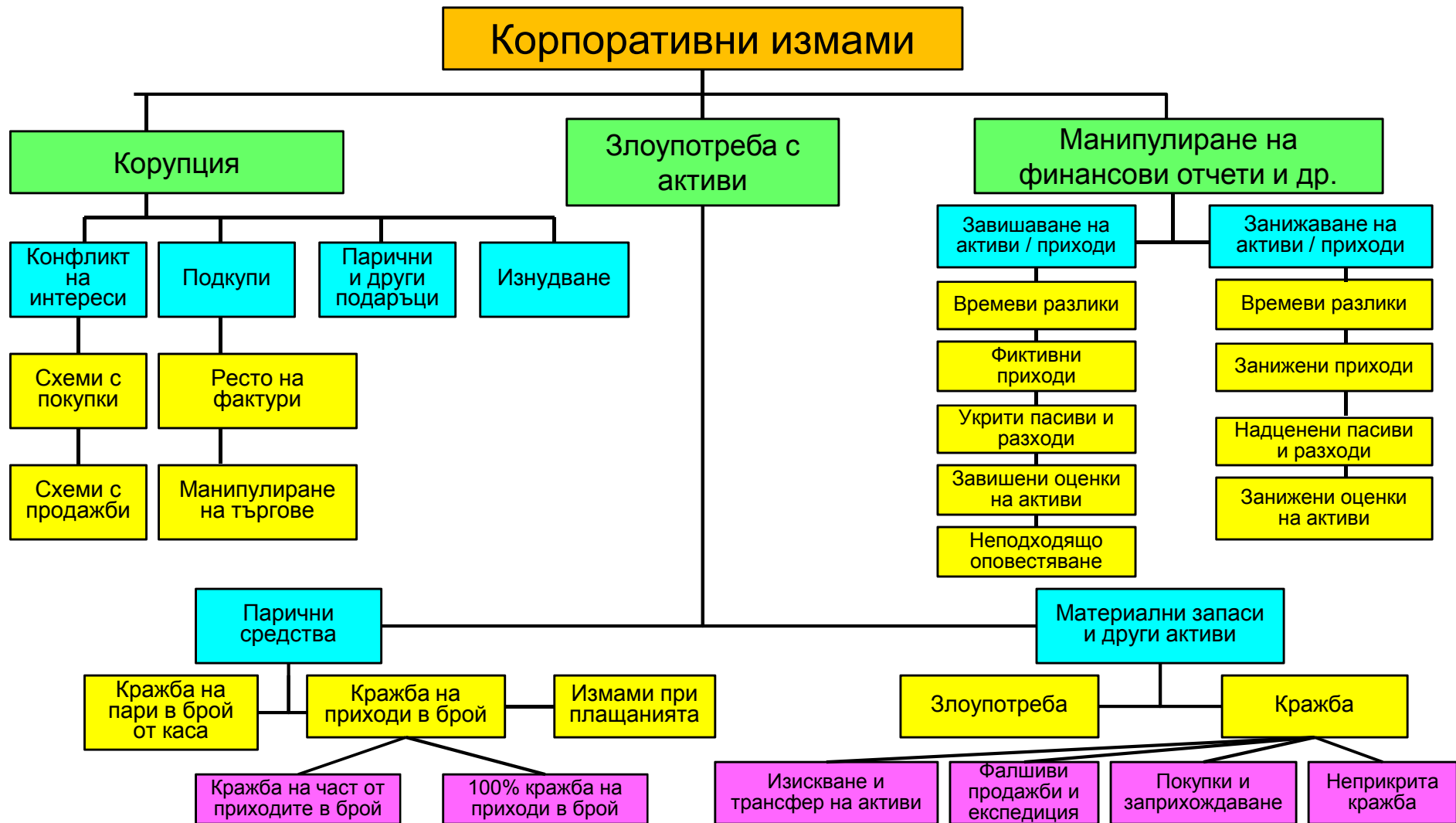
София, България

25 април 2014

Съдържание

- 1. Видове измами**
- 2. Причини за измами**
- 3. Статистики за измами**
- 4. Загуби от измами**
- 5. Подход на организациите към измамите**
- 6. Ролята на звеното за човешки ресурси в системата за превенция и борба с измамите**
- 7. Препоръки за минимизиране на измамите и ролята на звеното за Управление на човешки ресурси**

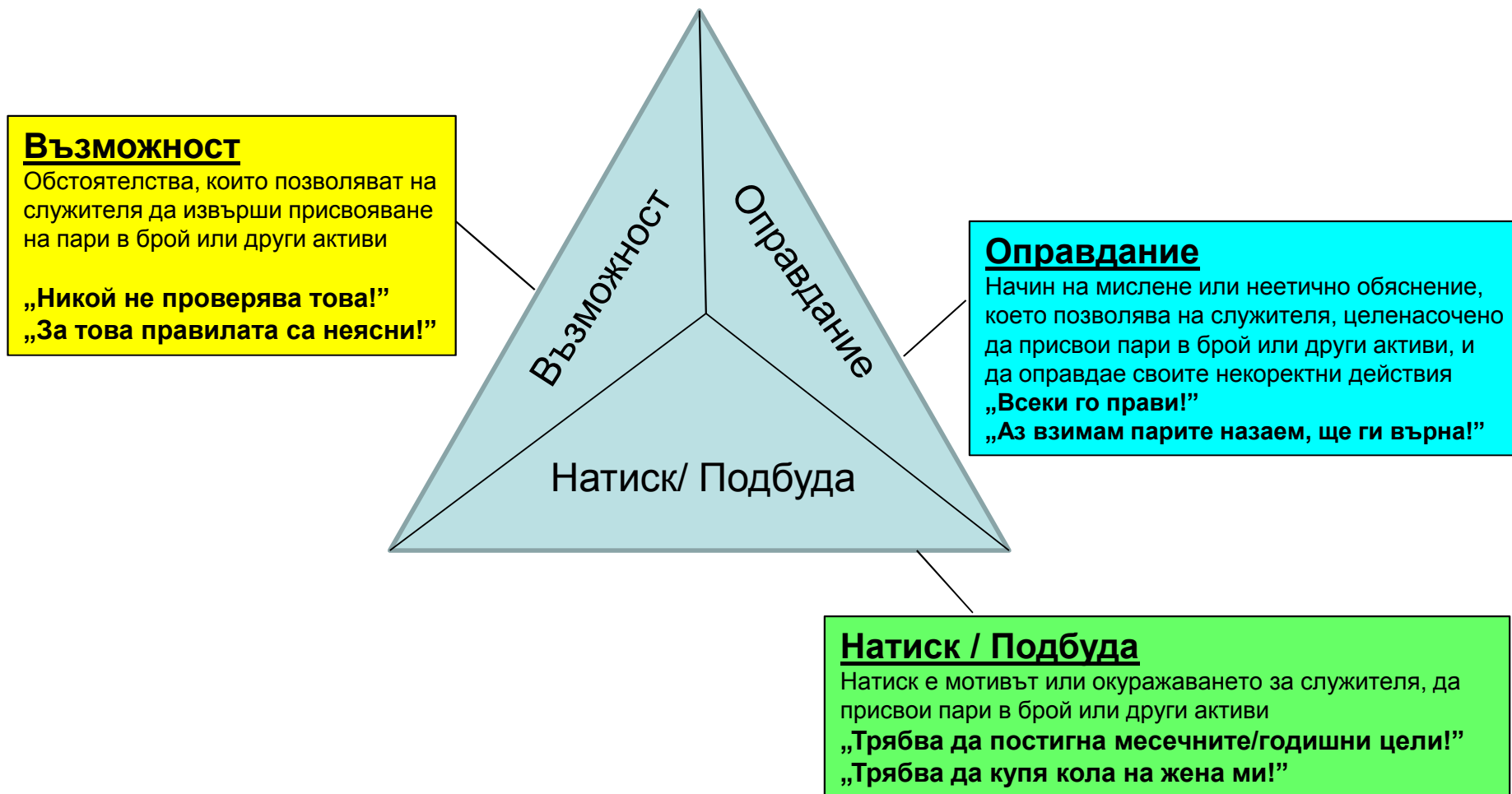
Видовете измами според Асоциацията на сертифицираните експерти за разкриване на измами

Източник: Асоциация на сертифицираните експерти по разкриване на измами (АСЕРИ) - www.acfe.org

Измамите са много на вид и могат да се извършват от различни служители.

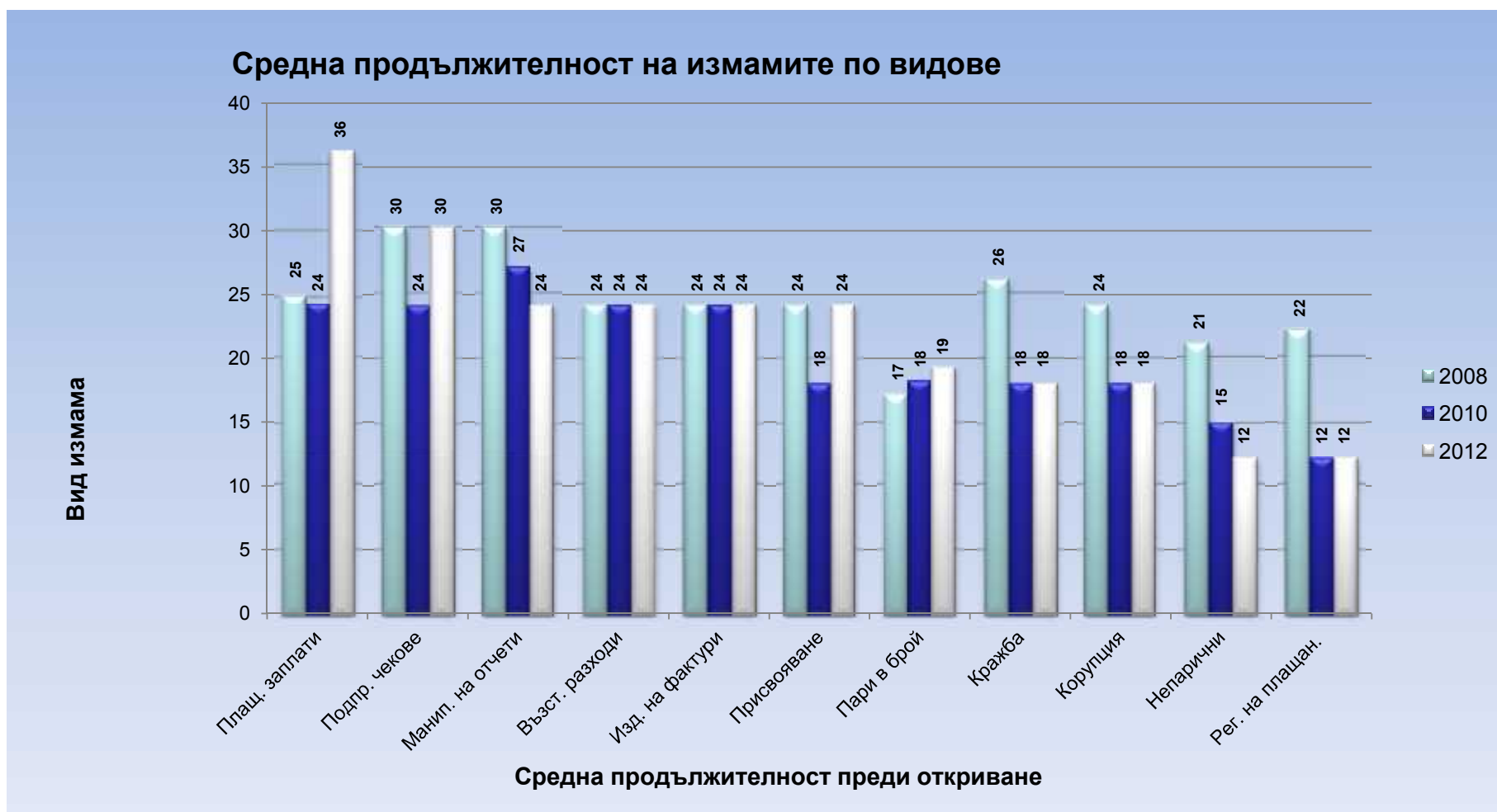
Според теорията за „Триъгълника на измамата” и трите елемента трябва да съществуват едновременно за да накарат един средно статистическия служител да извърши измама

Източник: Асоциация на сертифицираните експерти по разкриване на измами (АСЕРИ) - www.acfe.org

Триъгълникът на измамата позволява бързо идентифициране на основните движещи сили на измамника

Средната продължителност на извършването на една измама до нейното разкриване е 22 месеца

Източник: Асоциация на сертифицираните експерти по разкриване на измами (АСЕРИ) - www.acfe.org

Измамите продължават дълго време преди разкриване, затова организациите трябва да се фокусират върху създаването на атмосфера на нетърпимост към тях

Защо ЗУЧР трябва да се занимава с превенцията и борбата с измамите?

- 1. Защото измамите се извършват от хора! Не от машини!**
- 2. Защото измамите извършвани от колеги имат огромен негативен ефект върху мотивацията и оттам действията на служителите в организацията например:**
 - Щом Иван, Милена, Директора, Кмета, Министъра е измамник на неговото си ниво аз мога да съм измамник на моето ниво;
 - “За кокошка няма прошка, а за милиони няма закони!” – Народна поговорка
- 3. Защото измамата разбива доверието на клиентите/гражданите във фирмата/институцията**
 - Защо да плащам ДДС, като във всяка ДДС измама има замесени данъчни!
 - Защо да спазвам законите, като всеки наркодилър или контрабандист си плаща на полицаи и прокурори да го пазят!
- 4. Защото ЗУЧР може да допринесе в много голяма степен за създаване на система за превенция и борба с измамите. И други отдели могат да въздействат но в по-малка степен.**

Важно е ЗУЧР да осъзнае своята роля и да действа активно за създаване на система за превенция на измамите

Висшето ръководство, с помощта на ЗУЧР, може да направи много неща за да минимизира измамите, СТИГА да ИСКА!

- ❑ Разработване на **политики и процедури** за всички бизнес процеси – [GE Mobile phone policy](#), [JK пример](#)
- ❑ Система за **проверка** на биографии на служители по отношение на квалификации и предишни работодатели [JK дипломи](#), [JK Реф](#), [JK GE проф. история](#), US Embassy
- ❑ Създаване и рекламиране на **анонимна гореща линия** и [етични плакати](#), www.burgas.bg, www.varna.bg, www.customs.bg
- ❑ Създаване на ефективен **Отдел за Вътрешен Одит (ОВО)**. Разработване на [Процедура за борба с измамите](#).
- ❑ Създаване на софтуерни системи ([JK пример](#) и [CONTRO e-procurement](#)) осигуряващи прозрачност на одобрения на разходи и договори, и достъп до оферти, фактури и договори в реално време - наличие на одитна пътека.

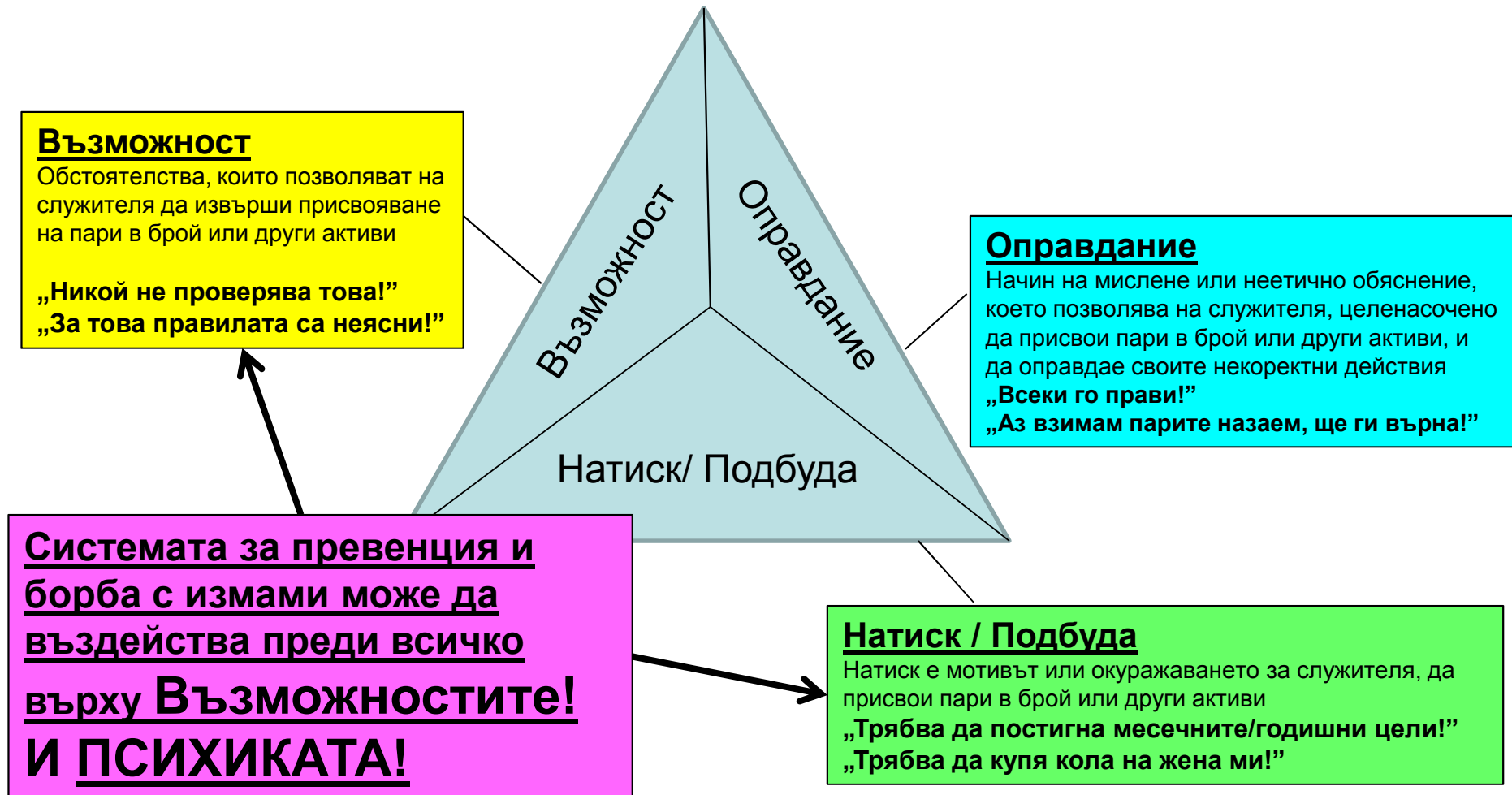
Висшето ръководство може да фокусира ресурсите на организацията и да е гарант в борбата срещу измамите в организацията

Основни стъпки за създаване на ефективна система за „Противодействие на измами в дадена организация“ са

Основната цел на системата е да създаде и институционализира ефективна структура и процес на противодействие на измамите. В 8 от 12 стъпки водещо е Звеното за Човешки ресурси!

Според теорията за „Триъгълника на измамата” и трите елемента трябва да съществуват едновременно за да накарат един средно статистическия служител да извърши измама

Източник: Асоциация на сертифицираните експерти по разкриване на измами (АСЕРИ) - www.acfe.org

Триъгълникът на измамата позволява бързо идентифициране на основните движещи сили на измамника

Благодаря за Вниманието! Очаквам вашите въпроси!

JK&Partners

Йордан Карабинов, **MBA, ACCA, CIA**

0888 41 45 67

j.karabinov@jkpglobal.com | www.jkpglobal.com

j.karabinov@contro.bg | www.contro.bg

